

Jakub Tomaszewski 242555 Projekt II Zadanie I

Metody wybrane do redukcji wymiarowosci:

- **Quadrants:** Podział obrazu na cztery równe ćwiartki i zsumowanie wartości pikseli w każdej z nich. Pozwala to uchwycić, w której części obrazu znajduje się największa masa cyfry - jest to cecha silnie związana z jej kształtem i położeniem.

Ręcznie pisane cyfry mają charakterystyczne położenie i kształt, co sprawia, że nawet bardzo prosta reprezentacja – taka jak suma pikseli w czterech ćwiartkach obrazu – pozwala odróżnić wiele z nich. Przykładowo, cyfra „1” skupia większość masy w środkowej części obrazu, „7” dominuje w górnej części, a „0” jest rozłożona niemal równomiernie. Takie podejście do ekstrakcji cech jest bardzo szybkie i proste, a jednocześnie pozwala łatwo wykryć, w której części obrazu znajduje się główny fragment cyfry. Szczególnie dobrze sprawdza się w przypadku cyfr o wyraźnie różnym kształcie i położeniu. Trzeba jednak pamiętać, że metoda ta jest wrażliwa na przesunięcia cyfry względem środka obrazka, co w zbiorze MNIST zdarza się często. Dodatkowo, nie pozwala na rozróżnienie bardziej subtelnych różnic w kształcie, przez co cyfry o podobnym rozkładzie masy, takie jak „5” i „6”, mogą być trudne do odróżnienia.

- **PCA:** Redukcja wymiarów obrazu do dwóch głównych składowych za pomocą analizy głównych składowych (Principal Component Analysis), co umożliwia wizualizację i analizę globalnych wzorców w danych.

PCA automatycznie znajduje takie przekształcenie, które najlepiej rozdziela dane w nowej przestrzeni, niezależnie od położenia czy orientacji cyfry. Dzięki temu cyfry o różnych kształtach często trafiają w różne obszary przestrzeni PCA, co umożliwia wizualizację całego zbioru w dwóch wymiarach i często pozwala dobrze rozróżnić cyfry o odmiennych kształtach. Metoda ta wykorzystuje globalne wzorce obecne w danych, jednak nie zawsze gwarantuje pełne rozdzielanie wszystkich klas, zwłaszcza tych do siebie podobnych. Dodatkowo, interpretacja uzyskanych cech może być mniej intuicyjna niż w przypadku prostych cech geometrycznych, takich jak suma pikseli w ćwiartkach obrazu.

Przykładowe elementy zbioru MNIST:

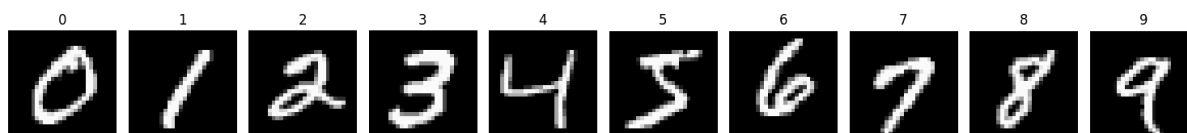

Tabela cech quadrants i PCA dla pierwszego wystąpienia każdej cyfry MNIST:

Digit	Q1	Q2	Q3	Q4	PCA1	PCA2
0	20.309803	43.266670	36.058823	22.305883	3.97	1.16
1	0.533333	29.203920	32.152939	5.305882	-3.13	2.38
2	15.290196	31.411766	37.513725	31.866669	0.72	-0.87
3	15.894118	51.796082	39.564705	33.400002	2.01	1.22
4	12.564706	18.243137	18.109804	27.329411	-0.20	-1.54
5	26.235296	25.337254	26.662746	29.705883	0.49	1.23
6	21.407845	28.062744	34.788235	27.282352	0.94	-0.59
7	24.619608	33.725487	22.796080	18.058823	-0.54	-3.42
8	17.239216	35.478432	40.462746	13.117647	-1.52	0.99
9	18.180391	26.741177	16.423531	29.690197	-1.50	-2.86

W praktyce, rozpoznawanie cyfr na podstawie cech quadrants lub PCA może być utrudnione przez:

Nieregularne kształty cyfr – różne style pisma, grubość linii, odchylenia od typowego wzorca.

Przesunięcia względem środka – centrum cyfry często znajduje się poza środkiem obrazka, co wpływa na wartości cech quadrants.

Nakładanie się rozkładów cech – niektóre cyfry (np. „5” i „6”, „3” i „8”) mogą mieć podobne wartości cech, co utrudnia ich rozróżnienie prostymi metodami.

Analiza powyższych wartości pozwala wskazać, które cyfry są łatwe do rozróżnienia na podstawie tych cech:

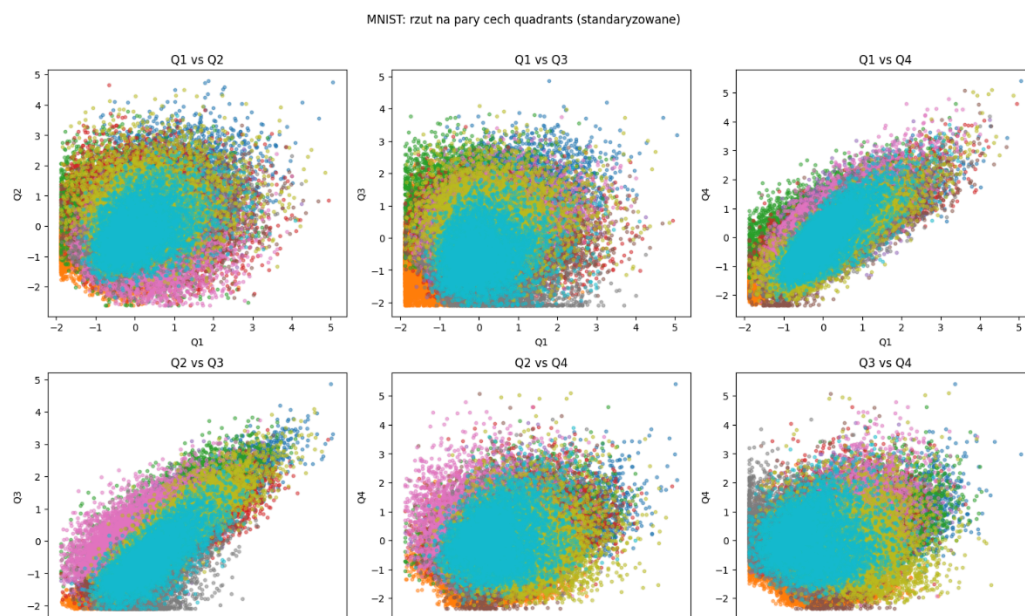
- **Cyfra 1** wyróżnia się bardzo niskimi wartościami Q1 i Q4 oraz skrajną wartością PCA1, co czyni ją łatwą do odróżnienia od innych.
- **Cyfra 0** ma stosunkowo równomierny rozkład masy (wszystkie quadrants wysokie) oraz wysoką wartość PCA1, co również ją wyróżnia.
- **Cyfry 7 i 9** mają podobne wartości quadrants i PCA, co sugeruje, że mogą być trudniejsze do rozróżnienia prostymi metodami.

Wizualizacja rozkładu cyfr w przestrzeni PCA oraz analiza różnic w cechach quadrants potwierdzają, że cyfry o unikalnym rozkładzie masy lub oddalonych współrzędnych PCA są potencjalnie najłatwiejsze do klasyfikacji.

Na wykresach rzutów na pary cech quadrants widać, że cyfry są słabo rozdzielone a rozkłady silnie się nakładają. Oznacza to, że separowalność klas w tej przestrzeni cech jest ograniczona i wiele cyfr może być mylonych.

Diagramy Woronoja również nie pokazują wyraźnych stref, co oznacza słabą separowalność.

W celu wyboru najlepszego modelu dla każdego zbioru danych oraz każdej metody ekstrakcji cech, zastosowałem systematyczną procedurę opartą na eksperymentach z różnymi konfiguracjami sieci MLP. Dla każdego zbioru testowałem różne liczby neuronów w warstwie ukrytej, różne wartości learning rate, batch size oraz liczbę epok. Dodatkowo, w przypadku zbiorów o większej liczbie cech, rozważałem także architektury z większą liczbą neuronów lub warstw. Każdy model oceniałem na podstawie accuracy na zbiorze walidacyjnym/testowym oraz analizy macierzy pomyłek.

Takie podejście pozwala znaleźć model, który najlepiej generalizuje – unika zarówno niedouczenia (zbyt prosty model), jak i przeuczenia (zbyt złożony model). Wnioski z projektu pierwszego pokazały, że dobór architektury i hiperparametrów ma kluczowe znaczenie dla skuteczności klasyfikatora, a optymalne ustawienia mogą się różnić w zależności od liczby cech i charakteru danych. Dlatego dla każdego zbioru oraz każdej ekstrakcji cech przeprowadzałem eksperymenty, a do dalszej analizy wybierałem model o najwyższym accuracy na zbiorze testowym.

Zakresy testowanych hiperparametrów:

- liczba neuronów w warstwie ukrytej: 8, 16, 32, 64
- learning rate: 0.01, 0.05, 0.1
- batch size: 32, 64, 128
- liczba epok: 10, 20, 30, 50

Wybrałem powyższe wartości, ponieważ są to **standardowe i najczęściej stosowane zakresy w literaturze oraz praktyce uczenia sieci MLP**. Pozwalają one na skuteczne znalezienie zarówno prostych, jak i bardziej złożonych modeli, a jednocześnie nie prowadzą do nadmiernego wydłużenia czasu obliczeń. Takie ustawienia zapewniają uniwersalność i możliwość zastosowania do każdego zbioru danych, niezależnie od liczby cech czy wielkości zbioru.

W każdym przypadku ostateczny wybór modelu opierał się na wynikach na zbiorze testowym oraz analizie macierzy pomyłek. Dzięki temu mogłem świadomie wybrać architekturę sieci i ustawienia treningu, które zapewniają najlepszą generalizację dla każdego zadania.

Dla zbiorów: Iris, Wine oraz Breast Cancer parametry można wybrać poprzez kilka prób z różnymi zakresami wartości manualnie, jednak dla MNIST warto to zapamiętać, aby automatycznie znaleźć najlepszy model.

Wnioski z projektu pierwszego potwierdziły, że **systematyczne eksperymenty z hiperparametrami są kluczowe dla uzyskania najlepszego modelu**. Takie podejście pozwala nie tylko zoptymalizować skuteczność klasyfikatora, ale także porównywać różne sposoby ekstrakcji cech na równych zasadach.

1. Iris

Architektura modelu:

MLP: 4 wejścia, 16 neuronów w warstwie ukrytej, 3 wyjścia (klasy), ReLU, CrossEntropyLoss, SGD.

Accuracy (train): 0.925

```
[[40  0  0]
 [ 0 34  6]
 [ 0  3 37]]
```

Accuracy (test): 0.867

```
[[10  0  0]
 [ 0  7  3]
 [ 0  1  9]]
```

2. Wine

Architektura modelu:

MLP: 13 wejść, 32 neurony w warstwie ukrytej, 3 wyjścia, ReLU, CrossEntropyLoss, SGD.

Accuracy (train): 0.986

```
[[47  0  0]
 [ 0 55  2]
 [ 0  0 38]]
```

Accuracy (test): 1.00

```
[[12  0  0]
 [ 0 14  0]
 [ 0  0 10]]
```

3. Breast Cancer

Architektura modelu:

MLP: 30 wejść, 32 neurony w warstwie ukrytej, 2 wyjścia, ReLU, CrossEntropyLoss, SGD.

Accuracy (train): 0.987

```
[[166  4]
 [  2 283]]
```

Accuracy (test): 0.965

```
[[41  1]
 [ 3 69]]
```

4. MNIST (wszystkie piksele – 784 cechy)

Architektura modelu:

MLP: 784 wejścia, 128 neuronów w warstwie ukrytej, 10 wyjść, ReLU, CrossEntropyLoss, SGD.

Accuracy (train): 0.987

```
[[5867  0  5  3  4  2 22  2  7 11]
 [  1 6695 14  3  7  0  3  9  7  3]
 [  7 11 5884 10  9  0  8 18  9  2]
 [  3  7 28 6000  1 27  4 23 24 14]
 [  1  9  5  0 5766  0 14  7  5 35]
 [  8  6  3 20  3 5342 15  2 11 11]
 [ 12  3  0  0  7  5 5886  0  5  0]
 [  3 17 18  5 14  0  1 6181  3 23]
 [  8 29  7 11  5  9 16  2 5751 13]
 [  9  7  1 13 33  8  2 24 10 5842]]
```

Accuracy (test): 0.976

```
[[ 964  0  0  2  0  2  5  1  3  3]
 [  0 1125  2  1  0  1  3  0  3  0]
 [  5  3 1002  0  3  0  5  7  6  1]
 [  1  0  4 983  1  8  0  3  5  5]
 [  1  0  3  0 958  0  4  2  1 13]
 [  2  1  0  6  1 871  6  1  2  2]
 [  5  3  1  0  5  4 938  1  1  0]
 [  0  6  8  4  0  0  0 1001  1  8]
 [  4  0  6  6  3  3  7  3 941  1]
 [  4  6  0  8 10  1  0  5  1 974]]
```

Wnioski:

Wszystkie modele osiągnęły wysoką skuteczność na zbiorze testowym, co świadczy o dobrej generalizacji. Najlepsze wyniki uzyskano dla zbioru Wine (accuracy 100%). W przypadku Iris i Breast Cancer pojawiły się nieliczne błędne klasyfikacje, co widać w macierzach pomyłek. Model dla MNIST (784 cechy) również osiągnął bardzo wysoką skuteczność (accuracy 0.976), a błędy klasyfikacji dotyczą głównie cyfr o podobnych kształtach.

Najlepszy model Quadrants: hidden layers = 64, learning rate= 0.01, batch size= 64, epochs= 50

Quadrants train accuracy: 0.386

Quadrants test accuracy: 0.3903

[3748	369	120	97	294	0	9	30	966	290]
[43	6119	1	18	236	0	2	68	99	156]
[649	279	960	33	1377	0	2356	21	126	157]
[1605	867	127	494	654	0	56	681	1207	440]
[410	938	235	80	2416	0	987	296	223	257]
[781	1116	89	433	737	0	108	911	872	374]
[411	234	643	9	1544	0	2928	0	53	96]
[128	623	15	378	269	0	36	4325	314	177]
[1932	800	96	448	346	0	18	185	1609	417]
[794	1383	65	289	715	0	16	1329	783	575]

[626	51	15	19	67	0	3	5	134	60]
[16	1033	0	0	38	0	1	3	21	23]
[118	62	177	4	228	0	375	5	27	36]
[262	152	29	99	87	0	10	110	188	73]
[68	172	51	9	419	0	142	42	41	38]
[152	148	12	80	103	0	11	170	146	70]
[59	30	135	2	230	0	471	0	9	22]
[23	100	1	79	54	0	9	678	53	31]
[328	101	6	78	57	0	1	33	302	68]
[147	216	10	53	136	0	10	207	132	98]

Najlepsze model (PCA): hidden layers = 32, learning rate= 0.1, batch size= 128, epochs= 50

PCA train accuracy: 0.4665

PCA test accuracy: 0.482

[4604	0	310	59	28	260	580	1	81	0]
[0	6380	38	14	4	71	8	55	172	0]
[614	187	1403	929	202	596	833	53	1137	4]
[151	140	545	2938	101	573	317	65	1298	3]
[10	85	1	1	3611	173	293	1395	22	251]
[473	178	573	581	427	1040	1062	34	1047	6]
[693	164	510	178	396	478	2205	21	1272	1]
[0	222	1	3	2047	192	161	3378	43	218]
[344	208	501	797	276	570	993	21	2140	1]
[41	138	16	4	2734	155	229	2300	39	293]

[762	0	56	5	6	39	102	0	10	0]
[0	1074	9	3	0	16	1	4	28	0]
[106	33	287	170	29	95	132	6	173	1]
[21	17	88	523	11	96	47	11	196	0]
[2	12	0	0	592	26	41	260	2	47]
[81	21	91	106	75	174	181	9	153	1]
[138	15	62	19	82	60	435	2	145	0]
[0	42	0	2	293	26	32	583	19	31]
[81	14	71	119	55	106	181	3	344	0]
[11	20	2	0	480	18	36	390	6	46]

Granice decyzyjne są nieregularne i często nachodzą na siebie, co potwierdza, że w przestrzeni dwóch głównych składowych wiele klas nie jest liniowo separowalnych. Widać liczne obszary, gdzie cyfry różnych klas są wymieszane, co tłumaczy umiarkowaną skuteczność klasyfikatora.

Obie metody ekstrakcji cech prowadzą do znacznej utraty informacji i niskiej separowalności klas, co przekłada się na niską skuteczność klasyfikacji. Wizualizacja granic decyzyjnych dla PCA potwierdza, że klasy cyfrowe w tej przestrzeni są mocno nakładające się, co uniemożliwia uzyskanie wysokiego accuracy nawet przy optymalnych parametrach sieci MLP.

